

LA BELLESA DEL DIABLE

Ritual psicagògic per a la invocació d'Arthur Rimbaud

A partir de les traduccions i assajos de
Josep Forment Forment

música

Jonge de la Tonne

dramatúrgia

Pablo Ley

intèrpret

Pol Forment

**“El món és massa gran i és ple
de coses magnífiques, la vida
de mil homes no bastaria per a
poder visitar-les totes”**

A. Rimbaud

Estrena i exhibició de l'espectacle

Dau Al Sec

Del 20/04 al 25/04 del 2023

Fitxa artística

Dramatúrgia i direcció

Pablo Ley

Intèrpret

Pol Forment

Composició i música

Jorge de la Torre

Fotografia

Olga Rivaud

Producció

Le diable au Paradís

Durada

70 minuts

Sinopsi

“Tot espectacle és sempre un joc de miralls. Un autor reflectit en un intèrpret, en un director, en una posada en escena... Però en aquest cas el joc de miralls es fa més dens perquè cada mirall tracta de reflectir un univers de vivències personals diferent. Rimbaud, el poeta, és un univers fascinant, tan fascinant com ho és l'altre Rimbaud, l'aventurer. Aquest univers és reflectit en el mirall de Josep Forment, traductor de Rimbaud al castellà, que va viure una vida apassionada a l'entorn de la figura del poeta i va morir massa jove. L'univers de l'home fascinat per la rebel·lia creativa de Rimbaud es reflectit en la mirada del seu fill, el Pol Forment, que a través dels poemes i altres textos de Rimbaud i del seu pare, dialogarà amb la presència de tots dos. Universos que el dramaturg Pablo Ley i el compositor Jorge de la Torre tractaran de recollir dalt de l'escenari. Un espectacle fet de paraules, de sons, de música, de fosc, per a reviure la potència d'una poesia radical.

L'abisme del temps

Aquest text jo no l'estaria escrivint si el meu pare, Josep Forment Forment, no hagués estat un enamorat del poeta francès Arthur Rimbaud, aquell poeta rebel que va escriure tota la seva obra entre els 16 i els 21 anys i després ho va deixar córrer...

Des que el meu pare va descobrir-lo en la seva primera joventut, no va parar de llegir-lo, rellegir-lo, estudiar-lo, traduir-lo, però, sobretot, no va parar d'intentar entendre'l i conèixer-lo, salvant la distància temporal que els separava, a través dels assajos que va escriure i publicar sobre Rimbaud.

A mi m'agradaria que aquesta obsessió contínua, aquest enamorament, es convertís en peça teatral i que arribés a un públic que no ha llegit mai els assajos del meu pare. M'agradaria que la visió innovadora i el respecte que el meu pare sentia per Rimbaud, als quals se suma la meua pròpia necessitat de difondre l'obra del meu pare –davant la injustícia d'una mort inesperada–, arribin a un públic ampli.

Per situar-vos, us explicaré qui és Josep Forment Forment. Ho faré de la manera més breu possible per tractar d'explicar algú que és alhora pare, escriptor, traductor i editor i té ànima poeta. Va néixer a Bossòst (Val d'Aran) el 4 de gener de 1962. Va cursar estudis de Direcció Cinematogràfica i de Filosofia. Va traduir al castellà tota l'obra d'Arthur Rimbaud, que va publicar en dos volums: *Arthur Rimbaud, poesía al raso. Textos 1870-1871* (2011), i *Arthur Rimbaud, la belleza del diablo* (2009), que, a més dels poemes complets inèdits, inclou un assaig.

En aquest assaig, el meu pare proposa un joc, un joc de cartes amb els poemes de Rimbaud. “*Al adentrarme en su poesía y en su pensamiento – escriu– descubrí que ninguna de las traducciones habidas en nuestro país, a día de hoy, tienen en cuenta al propio poeta.*” El meu pare li ofereix a la poesia de Rimbaud llibertat, justícia. L'autor francès escrivia cartes que contenien poemes i molts d'ells patien correccions segons qui fos el destinatari. “*La obra de Rimbaud la construyen otros. Él nunca escribió libros, salvo Una temporada en el infierno y aún así, es una publicación cuestionable.*” El que el meu pare proposa a *Arthur Rimbaud, la belleza del diablo*, que conté 102 quartilles-poemes soltes, és la possibilitat de fer una lectura aleatòria, inèdita, com un joc de cartes. Les quartilles contenen, a més, les diferents versions d'un mateix poema i les seves correccions.

El meu pare va morir el 9 de juliol de 2014 a Barcelona, la ciutat en la que va aterrar amb la seva mare, amb 17 anys, poc després de la mort del seu propi pare i amb el futur immediat completament incert (gran impacte). Va morir a la ciutat per la qual estimava caminar sense rumb buscant les ombres mentre escoltava amb els seus auriculars de diadema, potser, "Chelsea hotel", de Leonard Cohen.

A mi m'agradaria parlar d'Arthur Rimbaud, però també connectar amb el meu pare i tenir un espai per parlar amb ell. Què passaria si s'haguessin conegut? La meva mare sempre ha dit que Josep –el meu pare– no era d'aquesta època, que era un home nascut en un temps futur a aquell que de veritat era el seu. Algú, dic jo, s'havia equivocat a l'hora d'assignar-li aquest temps i el seu destí, però, de no haver tingut lloc aquesta equivocació, tampoc jo estaria ara escrivint tot això.

Segurament això sigui una excusa per veure'l, per apropar-me a ell, abraçar-lo i saber com està, què has fet durant aquests 7 anys d'absència a la terra?, li diria, i tot seguit li preguntaria com s'ho passa amb Rimbaud. Una excusa per parlar-li de mi, de qui sóc ara, del que sento.

El meu pare va trigar molts anys a publicar el seu primer llibre, *La belleza del diablo*, un assaig preciós i atrevit que pretenia fer un pas més cap a la comprensió de la raó de l'existència d'Arthur Rimbaud. Sobre aquest important pas i de com es suporta l'ombra de la mort, amb el Pablo Ley (el dramaturg de la peça) fa temps que venim parlant. Fa temps que hem començat a explorar els poemes i els assajos per compartir-los amb el públic, que serà el convidat d'honor a aquesta reunió més enllà del temps i de l'espai.

Pol Forment

Idees per a un espectacle

Fa temps que amb el Pol Forment hem començat a explorar escènicaament uns materials que, d'entrada, són escènicaament poc usuals. D'alguna manera, i com pensaven els grecs antics, el que proposem és una invocació, un ritual psicagògic. Volem entrar en contacte amb personatges reals que ja no estan amb nosaltres, dels quals conservem només alguns records i les seves paraules.

Quan el Pol Forment em va proposar la idea de fer un espectacle a l'entorn de Rimbaud, a qui jo havia llegit feia molts anys sota l'influx de Henry Miller i el seu assaig *El temps dels assassins*, em va semblar de seguida una idea per a un muntatge possible, perquè la figura i l'obra de Rimbaud és, no cal dir-ho, apassionant. Però no imaginava encara què hi havia al darrere d'aquesta proposta.

Per al Pol Forment, Rimbaud no és només Rimbaud. A la figura i la poesia de Rimbaud se li suma, en el seu cas, la figura del seu propi pare, Josep Forment, traductor i assagista apassionat de Rimbaud, que va morir quan el Pol acabava d'encetar l'adolescència. Aquest és el veritable viatge.

En escena, acompanyat d'un piano que ens conduirà a través dels diferents paisatges emocionals, començarem amb la presència del Pol, un noi jove d'avui que ens començarà a explicar la seva història, el valor que per a ell tenen alguns llibres, alguns apunts que va deixar el seu pare, mort massa jove.

D'aquesta interrogació emergirà la figura del pare. El traductor, l'assagista, el noi que va fer-se adult els anys 80 del segle XX, que va fer de l'exploració de Rimbaud l'objectiu intel·lectual de la seva vida. El que ell interrogarà són els poemes de Rimbaud.

De la interrogació dels poemes de Rimbaud emergirà el propi Rimbaud. Un personatge difícil amb un talent literari enorme... però que en realitat volia destruir la llengua dels homes per assolir la llengua original... la llengua de Déu (tant innocent era el petit Arthur).

Un somni d'adolescència que es va esvaïr... i va silenciar la seva veu portentosa.

El viatge, amb diferents etapes, ens portarà des del segle XXI, successivament, al segle XX i al segle XIX i potser acabarem amb les paraules de Rimbaud:

“No m'agrada gens estudiar. No m'agrada aprendre a llegir, a escriure, a comptar. Per a què vull aprendre grec, llatí? Ningú ho necessita. De què serveix tanta educació? De res, oi? I pel que fa a la història, de què serveix conèixer la vida d'Alexandre i de tots els seus comparses. Per a ser enllustrador, per a ser porquer, o bover... per a què cal tant educació!”

Rimbaud no va ser enllustrador, ni porquer, ni bover... va ser traficant d'armes.

Pablo Ley

Pablo Ley Fancelli

Barcelona, 1961

Llicenciat en Història de l'Art. Universitat de Barcelona. És professor de Literatura Dramàtica a l'Esad Eòlia i a l'Institut del Teatre. Ha estat crític de teatre a l'ABC Catalunya (1990-1992) i a El País (1995-2004).

Dramatúrgies teatrals

- **F@ust versió 3.0, 1997-1998.** A partir del Faust de Goethe. Dramatúrgia: Pablo Ley, Alex Ollé, Carlos Padrissa i Magda Puyo. Textos: Pablo Ley. La Fura dels Baus. Estrenada al Teatre Nacional de Catalunya.
- **La ópera de cuatro cuartos, de Bertolt Brecht, 2002.** Traducció: Pablo Ley. Dramatúrgia: Calixto Bieito, Josep Galindo, Pablo Ley i Xavier Zuber. Direcció: Calixto Bieito. Estrenada al Teatre Grec (Festival Grec 2002).
- **Comedias Bárbaras, de Valle Inclán, 2003.** Dramatúrgia de la trilogia formada per Cara de Plata, Aguila de Blasón i Romance de Lobos: Pablo Ley. Direcció: Bigas Luna. Estrenada a La Nave de Sagunto de la Ciudad de las Artes Escénicas, II Bienal de Valencia “La Ciudad Ideal”.
- **Homage to Catalonia, 2004.** Adaptació de l'obra de George Orwell: Allan Baker i Pablo Ley. Direcció: Josep Galindo. Coproducció: Teatre Romea – Forum 2004 de Barcelona, West Yorkshire Playhouse de Leeds, Northern Stage de Newcastle i MC93 Bobigny. Estrenada al West Yorkshire Playhouse de Leeds.
- **La Celestina, adaptació de l'obra de Fernando de Rojas, 2004.** Traducció i adaptació: John Clifford. Dramatúrgia: Calixto Bieito, John Clifford i Pablo Ley. Direcció: Calixto Bieito. Coproducció del Edinburgh International Festival i The REP de Birmingham. Estrenada al King's Theatre de Edimburgo.
- **Celebració, de Thomas Vinterberg, Mogens Rukov i Bo hr. Hansen, 2005.** Dramatúrgia: Pablo Ley. Dir. Josep Galindo. Teatre Romea, Festival Grec 2005.

- **El diable enamorat, a partir de la novel·la de Jacques Cazzote i de textos de Gerard de Nerval, 2006.** Direcció i dramaturgia: Pablo Ley. Estrenada al Versus Teatre.
- **2666, a partir de la obra de Roberto Bolaño, 2007.** Dramaturgia: Pablo Ley i Àlex Rigola. Direcció: Alex Rigola, Teatre Lliure.
- **Don Quixote, a partir de la obra de Miguel de Cervantes, 2007.** Dramaturgia: Pablo Ley i Colin Teevan. Dir. Josep Galindo, West Yorkshire Playhouse de Leeds.
- **L'auca del senyor Esteve, a partir de la novel·la i l'obra teatre de Santiago Rusiñol, 2010.** Dramaturgia: Pablo Ley i Carme Portaceli. Direcció: Carme Portaceli. Teatre Nacional de Catalunya, 2010.
- **Prometeu encadenat, de Heiner Müller, 2010.** Dramaturgia: Pablo Ley i Carme Portaceli. Direcció: Carme Portaceli, Teatre Grec – Festival Grec.
- **Cosmètica de l'enemic, d'Amelie Nothomb, 2013.** Dramaturgia i traducció de Pablo Ley. Direcció de Magda Puyo. Sala Muntaner.
- **Medusa, de Ricardo Menéndez Salmón, 2017.** Dramaturgia i versió catalana de Pablo Ley: Direcció: Aleix Fauró i Isis Martín. Festival Temporada Alta 2017. Teatre Nacional de Catalunya.

*El 2008 funda amb Josep Galindo la companyia **Projecte Galilei**.*

Des d'aleshores ha realitzat les dramaturgies de:

- **La Maternitat d'Elna, 2008.** A partir de l'obra d'Assumpta Montellà. Dramaturgia: Pablo Ley. Dir. Josep Galindo. Estrenada a Temporada Alta 2008 i al Teatre Capitol, 2009.
- **La Ruta Blava, 2009.** A partir de l'obra de Josep Maria de Sagarra. Dramaturgia: Pablo Ley. Dir. Josep Galindo. Estrenada al Teatre Romea durant el Festival Grec.
- **Alícia ja no viu aquí - La dona a Espanya 1939-1981.** Dramaturgia: Josep Galindo i Pablo Ley. Dir. Josep Galindo. Estrenada a Temporada Alta el 2009 i al Tantarantana, 2010.

- **La bella dorment del bosc (El malson del segle XX).** Dramatúrgia: Pablo Ley. Direcció: Josep Galindo. Direcció musical: Dani Espasa. Coreografia: Maura Morales i Teresa Garcia. Estrenada al Mercat de les Flors l'abril de 2010.
- **14:45. Música entre dues guerres.** Dramatúrgia: Pablo Ley. Composició musical: Franco Piccinno. Direcció: Josep Galindo. Estrenada a La Seca l'abril de 2012.
- **Big Bang Hell Band. El viatge d'Orfeu.** Dramatúrgia i text: Pablo Ley. Composició i direcció musical: Jorge de la Torre. Direcció escènica: Josep Galindo. Estrenada a Plataforma I+D d'Eòlia el maig de 2014. Presentada el Teatre Gaudí a l'abril de 2015.

Obres de creació

- **Se está haciendo muy tarde / Es fa tard, 1988.** Estrenada el 1990 al Mercat de les Flors.
- **No hay tren, 1990.** Obra escrita en relació a la música original de Eduardo Diago. Text del projecte seleccionat per a la Muestra de Teatro y Danza Joven 1990, organitzada per l'Instituto de la Juventud. Estrenada a Oviedo (Teatro Campoamor).
- **Paisaje sin casas, 1990.** Lectura dramatitzada al Teatre Nacional de Catalunya, temporada 1997-98. Estrenat el 2012 a la sala Plataforma I + D sota la direcció d'Aleix Fauró i reestrenada a l'Espai Lliure el 2013.
- **Díptic d'animals, 1991.** Composta per dues peces breus: "L'eco de les pedres" i "Recorregut", aquesta última escrita en col·laboració amb Carles Gisbert. Estrenada al Festival Internacional de Teatro Universitario, Universidad de las Américas, Puebla, México.
- **Pequeños detalles del horror, 1991.** Lectura dramatitzada a la Sala Beckett, temporada 1997-1998.
- **L'àngel exterminador, 1999.** Texto inclòs a l'espectacle Tanca la porta que tinc Freud, de Toni Albà i Roser Pujol. Estrenat al Teatre Romea.

- **La increíble desaparición de Andrés Zahara, 2008.** Publicada per Editorial Anagnórisis.
- **Digue'm la veritat, 2015.** Estrena al Festival Grec i Plataforma I+D 2016.
- **Joana 2015 Batalla Campal, 2015.** Estrena a Plataforma I+D el novembre de 2015 i al Festival Grec 2016 el mes de juliol.
- **L'esfondrament de la casa Usher, 2017.** Versió lliure de l'obra d'Edgar Allan Poe, amb dir. de Pablo Ley. Estrenada al Teatre Eòlia durant la temporada 2017-18, i a La Seca durant la temporada 2018-19.
- **La memòria perduda, 2018-19.** Amb dir. Pablo Ley, estrenat al Teatre Eòlia.
- **Les Metamorfosis, 2021-22** Versió lliure de l'obra d'Ovidi. Amb direcció de Pablo Ley, estrenat al Teatre Eòlia.

Premis

- **1989.** Premi Sant Martí de Teatre de textos teatrals per *Se està haciendo muy tarde*.
- **1990.** Premio Marqués de Bradomín de textos teatrals per *Paisaje sin casas*.
- **1991.** Finalista del Premio Caja España de textos teatrals per *Pequeños detalles del horror*.
- **1998.** Premio Ercilla de Bilbao al millor espectacle teatral per *F@ust 3.0*. amb *La Fura dels Baus*.
- **1999.** Premio de los Lectores de El País de las Tentaciones al millor espectacle teatral per *F@ust 3.0*.
- **2003.** Premio Ercilla de Bilbao al millor espectacle teatral per *La ópera de cuatro cuartos*.
- **2007.** Premi Qwerty al millor llibre adaptat a altres llenguatges (relectura en cinema, teatre, dansa, televisió, etc.) per *2666*.
- **2008.** Premi de la Crítica Teatral de Barcelona, Temporada 2006-2007, a la dramaturgia de *2666*
- **2008.** Premi Terenci Moix *La Perla Negra* a la adaptació teatral de la novel·la *2666*, de Roberto Bolaño.

Jorge de la Torre

Valladolid, 1980

Estudis de piano modern i clàssic, improvisació i arranjaments musicals. Historiador de l'art. Malgrat portar ulleres, va començar fent concerts de Heavy a la seva ciutat en el 2000. Des de llavors, a més de ser pianista en diferents bandes, grava i compon per a uns altres. Teòric i pràctic a parts iguals, resumirem els anys posteriors:

- **Des de 2007 i fins avui**, pianista acompanyant en formacions diferents (trios, Big band, duos...) i de diferents estils (Jazz, pop, autor...).
- **2008**. Enregistrament de “Só per a vacil·lar” i posteriors gires de la Maria Rosa (de 2008 a 2012, gires d'àmbit nacional).
- **2011**. Pianista en “Amor, Sexe i altres falòrnies amb les quals s'entreté l'ésser humà”, de Tatiana Sánchez Garland (teatre, programació estable).
- **2015**. Duu a terme la composició i direcció musical de “El viatge d'Orfeu” (teatre, programació estable), de Pablo Ley.
- **2015**. Arranjaments per al disc “de Sol a Son” d'Ángela Furquet i la seva posterior presentació en directe.
- **2015**. Compon per al disc “Cantos d'hidra” de Clara Sallago.
- **2016**. Composició i direcció musical de “Alícia”, escrit per Pablo Ley i dirigit i interpretat per Menú teatral (programació estable i actuacions d'àmbit regional).
- **2017**. Idea, guió, direcció, interpretació i composició musical de “L'Amor segons la Universitat de Westrinton”, de la seva companyia Cia.. Intolerants (comèdia musical, programació estable).
- **2018**. Revisió, ampliació i reestrena de “L'Amor segons la Universitat de Westrinton” (comèdia musical, programació estable i actuacions d'àmbit regional).
- **2019**. Composició i direcció musical de “La memòria perduda”, escrita i dirigida per Pablo Ley (teatre, programació estable).
- **Des de 2019**, encàrrecs i col·laboracions des de Cia.Intolerants per a altres artistes.
- **2021-22**. Composició i direcció musical de “Els Metamorfoosi”, escrita i dirigida per Pablo Ley (teatre, programació estable).

Pol Forment

Barcelona, 1995

Llicenciat en interpretació textual i musical a l'ESAD Eòlia de Barcelona. Al 2017 cofunda la seva pròpia companyia, *Ensemble*. Actualment és cofundador de *Sis Producciones* on exerceix funcions d'actor i també de productor executiu, dissenyador gràfic i distribuïdor. Del seu pas pel teatre, el cine i la locució destaca:

Teatre

- **Carmen, adaptació de Tony Casla, 2021-22.** Dir: Tony Casla. Gira per Mèxic (CDMX, Ecatepec, Apizaco, Tlaxcala, Puebla) i temporada al Teatreòlia.
- **Punt de no retorn, de Jan Vilanova, 2020.** Dir: Ferran Utzet. Teatreòlia.
- **Qüestió d'honor, de Lutz Hübner, 2019-20.** Dir: Carla Torres. Sala Dau al Sec.
- **Pepe Rubianes poeta, 2019.** Dir: Ventura Pons. Teatre Club Capitol.
- **Ànteros, de Núria Llausí, 2018.** Dir: Dani Campos i Xavi Casan. Teatre Condal.
- **Hamlet/Segismundo, de Loredana Volpe, 2018.** Cia.Ensemble. Temp. Teatreòlia.
- **El primero, de Bárbara Becker, 2017-22.** Cia.Ensemble. Dir: Dani Amor i Bárbara Becker. Temporada a Madrid i Barcelona i gira per festivals d'Espanya.
- **Ningú et va dir que fos fàcil, musical de Marc Miramunt i Gerard Nicasi, 2016-18.** Cia. Jove Teatre Regina. Temp. al Teatre Regina i gira per Catalunya.
- **El número, 2016-20.** Cia. Ensemble. Dir: Joan Maria Segura. Temporada a València, Madrid i Barcelona i gira per festivals d'Espanya.

Cine

- **Llac, de Escac Films.** Cortometraje. Dir: Àlex Sueiras.
- **El último tren al Rock'Roll, de La Lombarda Films, 2021.** Largometraje. Dir: Ignacio Malagón. Con Un Pack Distribución.
- **Alexia, de Capaneida Films.** Largometraje. Dir: Joan Vila / Carles López.
- **Jesucristo, de Gusano Films i Play Media.** Dir: Carlos Muñoz.

Locució

- **Las casas de noviembre, de El Terrat, 2021.** Podcast. Dir: Miguel de la Fuente i Mía Font.

*La belleza
del diablo*

Pol Forment

tf: 691135388

polforment@yahoo.com